

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **E. Ch. N.**

státní příslušnost: X

t. č. pobytem X

zastoupena JUDr. Matějem Šedivým, advokátem

se sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 7. 2021, č. j. OAM-455/ZA-ZA11-K03-2020

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobkyně *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu. Žalobkyně s jeho posouzením nesouhlasí. Tvrdí, že se do Nigérie, odkud pochází, nemůže bezpečně vrátit. Krajský soud proto musel posoudit, zda rozhodnutí žalovaného ob stojí tváří v tvář jejím konkrétním námitkám a požadavkům práva.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobkyně žije v ČR od roku 2011. Dlouho měla povolený pobyt za účelem studia. V souvislosti se ztrátou tohoto pobytového oprávnění požádala o mezinárodní ochranu. Do Nigérie se bojí vrátit. Naposledy tam žila v roce 1996. Opustila ji jako šestiletá. S rodinou odjeli do Botswany, kde poté vyrůstala. Návrat do Nigérie je pro žalobkyni obtížně představitelný. Tamní prostředí vůbec nezná, nemá tam žádné zázemí, neovládá tamní jazyk ani předpisy. Krátkodobě tam byla v roce 2008 na dva týdny trvající křesťanské pouti. Neví, zda její rodina měla v Nigérii v minulosti nějaké problémy. Návratu se obává kvůli tamní situaci, kterou sleduje. Její rodiče pochází ze státu Delta, kde působí džihádisté, kteří lidem ničí životy, aby tam mohli pást dobytek. Tato situace má dopad i na další státy. Dochází tam také k obchodování s lidmi nebo únosům. Je to nebezpečná země. Mohli by ji unést kvůli tomu, že se vrátila ze zahraničí. Přestěhovat se do jiné části Nigérie nemůže. Zmiňované problémy se týkají celé země. Na severu země jsou muslimové a džihádisti. Ti se přesouvají do jižních, převážně křesťanských oblastí a tamní křesťany ohrožují. Působí tam různé teroristické skupiny – B. H., Islámský stát a militantní džihádisté F., kteří se dopouští neskutečných krutostí. Problémem je taky ženská obřízka. Žalobkyně se bojí, že by ji k ní tamní komunita mohla donutit. Žalobkyně jako dítě žila v Lagosu, kde pobývala i při návštěvě v roce 2008.
3. Rozhodnutím ze dne 13. 7. 2021, č. j. OAM-455/ZA-ZA11-K03-2020 („rozhodnutí žalovaného“) žalovaný žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“).
4. Žalobkyně ve vlasti neuplatňovala politická práva, ani nečelila pronásledování. Pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů jí taky nehrozí. Žalovaný předně poukázal na okolnosti, za jakých žalobkyně podala svou žádost o mezinárodní ochranu – učinila tak po poměrně dlouhé době strávené v ČR a v situaci, ve které vyčerpala jiné možnosti úpravy svého pobytu. To je přinejmenším nepřímý důkaz toho, že situaci v zemi původu nepocitovala až natolik palčivě. Za zásadní ale žalovaný označil to, že žalobkyně v Nigérii neměla v minulosti žádné azylově relevantní problémy. Nelze je proto očekávat ani v případě jejího návratu. Obecně zhoršená bezpečnostní situace, která se týká veškerého nigerijského obyvatelstva, není sama o sobě důvodem pro udělení azylu.
5. Žalovaný pak s odkazem na informace plynoucí ze zpráv o zemi původu podrobně vysvětlil, proč není důvodná ani obava žalobkyně ze ženské obřízky. Poukázal zejména na to, že tuto praxi zakazuje federální zákon. Byť v určitých oblastech k ženské obřízce i nadále dochází, týká se většinou dívek do pěti let věku. Nedůvodná je také její obava ze znásilnění. Žalobkyně neuvedla nic konkrétního, z čeho by bylo možné tuto obavu dovozovat. Žalovaný popsal trestněprávní úpravu znásilnění a sexuálního napadení. Pokud jde o kmen F., o kterém žalobkyně mluvila, dostupné zdroje nezmiňují, že by se dopouštěli sexuálního násilí na ženách. Ze zpráv sice plyne, že se příslušníci tohoto kmene dopouští násilí při své nelegální snaze zabrat pro svá stáda nové pastviny a zdroje vody na úkor místních zemědělců. Z ničeho ale neplyne, že by toto násilí ve větší míře postihovalo ženy. Případné střety se navíc netýkaly oblasti státu Lagos, ale středního pásma Nigérie. Zároveň jsou na ústupu i z důvodu zásahu nigerijských bezpečnostních složek.
6. K neudělení humanitárního azylu žalovaný konstatoval, že se zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobkyně. Přihlédl také k jejímu věku a zdravotnímu

stavu. Z toho nevyplynul žádný důvod hodný zvláštního zřetele. Na udělení humanitárního azylu není právní nárok.

7. Žalobkyně nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Nehrozí jí trest smrti ani špatné zacházení. Obavy, které v řízení uváděla, jsou pouze obecné. Nečerpá je z vlastní předchozí zkušenosti nebo zkušenosti jejích blízkých, ale pouze ze zpráv. Žalovaný zopakoval, že neexistuje žádný objektivní důvod, proč by žalobkyni měla hrozit vážná újma ze strany příslušníků kmenů F. V jižních částech Nigérie nedochází k útokům z jejich strany. Je pravdou, jak žalobkyně uváděla, že na území Nigérie může docházet k únosům za účelem vymáhání výkupného. Nejedná se ale o natolik rozšířený fenomén, aby žalobkyně čelila tomuto nebezpečí již jen v situaci její pouhé přítomnosti na území Nigérie.
8. Žalovaný se věnoval také útokům skupiny B. H. S odkazem na zprávy o zemi původu uvedl, že tato skupina neútočí pouze vůči křesťanům, ale vůči všem a všemu, co není v souladu s jejím výkladem islámu, tj. i proti státním představitelům, armádě, policii, mešitám, školám nebo zdravotnickým zařízením. K útokům sice dochází na území celé Nigérie. Ovšem míru, kterou lze považovat za alarmující či výrazně ohrožující běžný život lidí, dosahuje mimo území státu Lagos. Rovněž útoky skupiny ISIS-Wa jsou hlášeny ze severovýchodu Nigérie. Žalobkyně přitom neměla s těmito skupinami žádné osobní problémy. Nebyla by proto víc ohrožena, než jakýkoliv nigerijský obyvatel.

III. Obsah žaloby

9. Žalobkyně vidí pochybení žalovaného v tom, že ústředním argumentem pro neudělení mezinárodní ochrany bylo pozdní podání žádosti. Pokud ale žalobkyně své obavy z návratu do vlasti projevila v podané žádosti až v době, kdy jí reálně hrozila povinnost vycestovat, počínala si legitimně. Neměla důvod žádat o azyl, když měla platné oprávnění k pobytu. Nyní se žalobkyně nachází v bezvýchodné situaci, protože v Nigérii nemá žádné zázemí. Naposled tam žila, když jí bylo šest let.
10. Během pohovoru žalobkyně zdůrazňovala bezpečnostně politickou situaci v Delta State. Zmiňovala probíhající náboženské konflikty, v rámci kterých se kmen F. snaží islamizovat okolní obyvatelstvo. Žalobkyně je praktikující křesťanskou. Z toho důvodu pocituje obavy o svou bezpečnost. S tímto důvodem se však žalovaný ve svém rozhodnutí vůbec nezabýval. Místo toho posuzoval podanou žádost pouze z pohledu diskriminace na základě pohlaví a zaměřil se na postavení žen v Nigérii a problematiku ženské obřízky. I v souvislosti s kmenem F. pouze uvedl, že ze zpráv neplyne, že by se dopouštěli násilí na ženách. Nevypořádal se ale s pronásledováním v souvislosti s náboženským přesvědčením žalobkyně. Podle žalobkyně není pravdou, že by se tento kmen soustředil pouze na své teritoriální zájmy. Jeho hlavní ambicí je islamizace obyvatelstva. Za této situace se žalobkyně nemůže bezpečně vrátit do Nigérie. Z její výpovědi navíc plyne, že jejím domovským regionem není oblast Lagosu ale Delta State, kterého se činnost radikálů přímo dotýká. Žalovaný proto nedostatečně zjistil skutkový stav ve vztahu k působení kmene F. Namísto toho se soustředil na B. H. a ISIS, o kterých žalobkyně ale vůbec nemluvila. Žalobkyně nemá možnost přesídlit se do některého z křesťanských regionů.
11. Za nedostatečný považuje žalobkyně také způsob, jakým žalovaný posoudil možnost udělení humanitárního azylu. Nepřihlédl k tomu, že žalobkyni již k zemi původu nic

neváže. Nežijí tam její příbuzní a nemá tam žádné zázemí. V tom žalobkyně vidí důvod hodný zvláštního zřetele.

IV. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný oponuje, že se azylovým příběhem žalobkyně řádně zabýval. Pokud poukázal na okolnosti podání žádosti, neznamená to, že pak dostatečně neposoudil žalobkyní uváděné obavy z návratu do vlasti. Za tímto účelem si shromáždil přiměřené množství informací o zemi původu. Žalobkyně se s nimi neseznámila ani nenavrhovala jejich doplnění.
13. V pohovoru žalobkyně mluvila i o B. H. a Islámském státu. Proto žalovaný na tyto obavy reagoval ve svém rozhodnutí. Důvody, které žalobkyně uváděla jako překážku jejího návratu do vlasti, žalovaný takto nevyhodnotil. Žalobkyně totiž neuvedla žádné konkrétní skutečnosti, pro které by určité nebezpečí mělo hrozit právě jí. Její obavy jsou pouze hypotetické, nikoliv reálné. A rozhodně ne větší, než jaké hrozí všem obyvatelům Nigérie.
14. Žalobkyně v roce 2011 zvládla sama se vydat do ČR, tedy do zcela cizího jazykového i kulturního prostředí. Žalovaný proto nevidí důvod, proč by nyní měla mít problém s návratem do Nigérie, obzvláště pokud mluví tamním úředním jazykem.
15. Důvody pro udělení humanitárního azylu se žalovaný také zabýval v dostatečné míře. Důvody hodné zvláštního zřetele ale nenašel. Nedostatek zázemí v domovské zemi mezi ně nepatří. Žalovaný v tomto směru nepřekročil meze správního uvážení. Opak ani žalobkyně nenamítá.

V. Posouzení věci krajským soudem

16. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. O žalobě soud rozhodl bez jednání. Žalovaný s tím souhlasil a žalobkyně neprojevila nesouhlas.
17. Žaloba *není důvodná*.
18. První žalobní námitka směřuje vůči hodnocení žalovaného, který žalobkyni vytkl, že o mezinárodní ochranu nepožádala dřív, ale teprve v souvislosti s končící platností pobytového oprávnění.
19. V obecné rovině má žalobkyně pravdu v tom, že čas podání žádosti o mezinárodní ochranu sám o sobě není rozhodujícím faktorem při posuzování důvodnosti této žádosti. I pokud cizinec požádá o mezinárodní ochranu po několikaletém pobytu na území ČR, ještě to nevylučuje, že mu v zemi původu může hrozit pronásledování nebo vážná újma (obdobně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49, ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52, či ze dne 15. 1. 2021, č. j. 1 Azs 342/2020-49). Skutečnost, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu až v době, kdy jí končilo pobytové oprávnění na území ČR, však nebyl jediný ani primární důvod, proč žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany. Tímto důvodem bylo, že v případě žalobkyně neshledal existenci odůvodněných obav z pronásledování ani reálné nebezpečí vážné újmy. A v tom má žalovaný pravdu.
20. Byť to žalobkyně ve své žalobě výslovně neuvádí, její primární námitka směřuje vůči neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně v této souvislosti

zdůrazňuje zejména svou obavu z pronásledování v souvislosti s jejím náboženským přesvědčením. S ohledem na tvrzení, která žalobkyně uváděla ve správním řízení, však krajský soud tuto obavu nepovažuje za důvodnou.

21. Řízení ve věci mezinárodní ochrany se oproti jiným správním řízením vyznačuje několika specifiky, které souvisejí s tím, že se v něm často rozhoduje za důkazní nouze, že jde o prospektivní rozhodování a že nesprávné rozhodnutí má pro stěžovatele obzvláště závažné důsledky (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Těmito specifikům odpovídá standard a rozložení důkazního břemene. *Žadatele o mezinárodní ochranu stihá břemeno tvrzení.* Je především na něm, aby v rámci pohovoru věrohodně tvrdil a v rámci svých možností prokázal skutečnosti, které mohou mít relevanci z hlediska některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný mu k tomu zejména musí vytvořit prostor vhodně kladenými otázkami během pohovoru. Pokud žadatel o mezinárodní ochranu uvádí relevantní skutečnosti, je pak na žalovaném, aby si shromáždil dostatečné množství aktuálních a přesných informací o zemi původu žadatele a jeho tvrzení s těmito informacemi konfrontoval při posuzování, zda dotyčnému v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma.
22. Obavu z náboženského pronásledování, kterou žalobkyně klade do popředí jejích obav z návratu do Nigérie ve své žalobě, v rámci pohovoru neprezentovala. Své obavy spojovala spíše s obecnou bezpečnostní situací v Nigérii a s negativními jevy plynoucími z působení teroristických organizací B. H. a Islámský stát nebo kmene F. V souvislosti s náboženstvím mluvila pouze obecně o snaze těchto uskupení islamizovat obyvatelstvo Nigérie. Žalovaný však tyto obavy žalobkyně ve svém rozhodnutí s odkazem na informace o zemi původu přesvědčivě vyvrací.
23. Informace, které má žalovaný ve správním spisu (viz zejm. zprávu MZV USA o svobodě vyznání za rok 2019), sice uvádí, že konflikty, ke kterým dochází mezi převážně muslimskými pastevcí z etnické skupiny F. a převážně křesťanskými farmáři, mají stále výraznější náboženský podtext. Jeho příčinou jsou však také etnická příslušnost, politika nebo rostoucí konkurenční boj o zmenšující se půdní zdroje. Tato zpráva také uvádí, že příslušníci kmene F. se v průběhu sledovaného období dopouštěli útoků a zabíjení, včetně zabití 17 křesťanů v baptistickém kostele z důvodu jejich víry. Z informací o zemi původu ovšem zároveň plyne, že míra násilí poklesla díky zákrokům vlády a počet civilních obětí jejich útoků se výrazně snížil. Konflikty vyvolané tímto kmenem se navíc soustřeďují do geopolitické zóny Centrální sever. Z těchto zpráv rozhodně nelze dovodit, že by křesťané v Nigérii čelili systematickému pronásledování. Ani žalobkyně v tomto směru nedokládá žádné konkrétní informace.
24. Žalovaný se ve svém rozhodnutí podrobně věnoval nejenom působení B. H. nebo ISIS, ale také kmene F., o kterém žalobkyně mluvila nejvíc. Není tedy pravdou, jak namítá, že se žalovaný dostatečně nezabýval jejich činností. Žalovaný přezkoumatelným způsobem zdůvodnil, proč jí v případě návratu do Lagosu žádné pronásledování nehrozí. Tento závěr žalobkyně ve své žalobě dostatečně nezpochybnila. Neuvedla ani nepředložila žádné informace, které by alespoň naznačovaly, že by jí pouze z důvodu jejího křesťanského náboženského přesvědčení hrozilo pronásledování.
25. Žalobkyně má obecně pravdu, že na území Nigérie může ze strany tamních muslimských ozbrojených skupin docházet k útoku na křesťany. Z dostupných informací však zároveň plyne jednak to, že se stát snaží jejich působení potlačovat a také to, že míra rizika,

kterému křesťané mohou čelit, není stejná na celém území Nigérie. Žalovaný posuzoval bezpečnost návratu žalobkyně do oblasti bývalého hlavního města Lagos, které ona sama označila za místo svého posledního bydliště. V žalobě se sice snaží namítat, že žalovaný se měl blíže zabývat situací v oblasti Delta State. S tím ale krajský soud nesouhlasí. Žalobkyně uváděla, že z Delta State pocházeli její rodiče. Ani jednou však netvrdila, že by tam ona sama někdy v dětství žila. Žalovaný proto neměl důvod blíže se zabývat bezpečnostní situací ve vztahu k tomuto konkrétnímu území.

26. Rovněž pokud jde o obecnou obavu žalobkyně z bezpečnostní situace v Nigérii, žalovaný řádně zdůvodnil, proč hrozba, kterou jednání těchto skupin představuje, nedosahuje takové úrovně, aby již pouhá přítomnost žalobkyně na území Nigérie představovala nebezpečí vážné újmy. Lze mu dát za pravdu, že postavení žalobkyně po návratu do vlasti by nebylo horší, než postavení ostatních obyvatel Nigérie. Žalobkyně dostatečně netvrdila, že by jí konkrétně mělo hrozit nebezpečí pro některý z azylově relevantních důvodů. Neunesla proto své břemeno tvrzení ohledně skutečností, které by mohly být relevantní z pohledu udělení azylu.
27. To platí i ve vztahu k důvodům pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Lze souhlasit se žalovaným, že na jeho udělení není právní nárok. Zákonodárce při úpravě podmínek pro jeho udělení zvolil kombinaci neurčitého právního pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ a následného správního uvážení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72). Žalovaný nejdříve musí interpretovat neurčitý právní pojem „případu hodného zvláštního zřetele“ a posoudit jeho naplnění v konkrétní věci. Pokud dojde k závěru o jeho naplnění, provede správní uvážení, při němž vybere jednu ze dvou alternativ rozhodnutí – udělení či neudělení humanitárního azylu. Naopak, jestliže se o případ hodný zvláštního zřetele v konkrétní věci nejedná, nevzniká prostor pro jakoukoliv úvahu správního orgánu a azyl z humanitárního důvodu nelze udělit. Míru volnosti žalovaného při správním uvážení o důvodech pro udělení humanitárního azylu limituje zákaz libovůle (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 03. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55).
28. Žalovaný dospěl k závěru, že v případě žalobkyně žádný důvod hodný zvláštního zřetele neexistuje. Odůvodnění rozhodnutí je v této pasáži poměrně stručné. Žalovaný nijak nedefinuje pojem „případ hodný zvláštního zřetele“ a nevysvětluje, proč případ žalobkyně takovým není. Za jiných skutkových okolností by takové zkratkovité odůvodnění nemuselo obstát. V případě žalobkyně ale ob stojí. Neochota žalobkyně vrátit se po tak dlouhé době do země původu, kde nemá žádné zázemí, je lidsky pochopitelná. Žalovaný má však pravdu, že se nejedná o důvod hodný zvláštního zřetele. Judikatura mezi důvody, které mohou vést k udělení humanitárního azylu, řadí např. případy osob těžce postižených či nemocných, případně osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55).
29. Žalobkyně je mladá zdravá žena. Je svobodná a bezdětná. K ČR ji nevážou žádné závazky. Přestože v ČR žila zhruba deset let, nikdy nezískala povolení k trvalému pobytu. Dlouhodobější pobytové oprávnění jí podle jejích slov skončilo již v roce 2015. Od té doby dostávala pouze vízové štítky. Musela proto počítat s tím, že může nastat situace, ve které bude muset ČR opustit. A měla dostatek prostoru se na návrat do vlasti připravit. Institut humanitárního azylu skutečně neslouží jako jakási záchranná síť pro cizince, kteří

nedokázali upravit pobyt jiným způsobem. Slouží pouze pro výjimečné případy, ve kterých by bylo nehumánní jej neudělit. A to případ žalobkyně bohužel není.

30. Krajský soud shrnuje, že žalobkyně nezpochybnila správnost posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu žalovaným. Podmínky pro udělení azylu podle § 12b a humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu žalobkyně nesplnila. Ve vztahu k dalším formám mezinárodní ochrany žalobkyně žádné námitky nevznesla. Krajský soud se jimi proto nezabýval.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

31. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
32. Neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly. (§ 60 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno dne 15. června 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce